

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsete versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B**

**NÕUKOGU DIREKTIIV 94/33/EÜ,**

**22. juuni 1994,**

**noorte kaitse kohta tööl**

(EÜT L 216, 20.8.1994, lk 12)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <b><u>M1</u></b>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2007/30/EÜ, 20. juuni 2007	L 165	21	27.6.2007
► <b><u>M2</u></b>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/27/EL, 26. veebruar 2014	L 65	1	5.3.2014
► <b><u>M3</u></b>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1243, 20. juuni 2019	L 198	241	25.7.2019



**NÕUKOGU DIREKTIIV 94/33/EÜ,**

**22. juuni 1994,**

**noorte kaitse kohta tööl**

I JAGU

*Artikkel 1*

**Eesmärk**

1. Liikmesriigid võtavad laste töö keelamiseks vajalikud meetmed.

Käesolevas direktiivis sätestatud tingimuste kohaselt tagavad liikmesriigid, et vanuse alammäär tööle või teenistusse asumisel ei ole madalam kui siseriikliku õigusega kehtestatud täieliku koolikohustuse lõppemisel ning mitte mingil juhul alla 15 aasta.

2. Liikmesriigid tagavad noorukite töö range reguleerimise ja kaitsmise vastavalt käesolevas direktiivis sätestatud tingimustele.

3. Liikmesriigid kindlustavad üldiselt, et tööandjad tagavad noortele eakohased töötingimused.

Liikmesriigid tagavad noorte kaitse majandusliku eksploateerimise ja mis tahes töö eest, mis võiks kahjustada nende ohutust, tervist või kehalist, vaimset, kõlblist või sotsiaalset arengut või takistada hariduse omandamist.

*Artikkel 2*

**Reguleerimisala**

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse iga alla 18aastase isiku suhtes, kelle tööleping või töösuhe on määratletud mõne liikmesriigi kehtivas õiguses ja/või reguleeritud mõne liikmesriigi kehtiva õigusega.

2. Liikmesriigid võivad õigusnormidega ette näha, et õigusnormidega kindlaksmääratud piirides ja tingimuste kohaselt ei kohaldata käesolevat direktiivi juhutööde või lühiajaliste tööde suhtes, mille hulka kuuluvad:

a) kodutööd eramajapidamises või

b) pereettevõttes tehtav töö, mida ei peeta noorele kahjulikuks, ebasoodsaks ega ohtlikuks.

**▼B***Artikkel 3***Mõisted**

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) noor — artikli 2 lõikes 1 nimetatud alla 18aastane isik;
- b) laps — alla 15aastane noor, kes siseriikliku õiguse alusel kuulub veel täieliku koolikohustuse alla;
- c) nooruk — vähemalt 15aastane, kuid alla 18aastane noor, kes siseriikliku õiguse alusel ei kuulu enam täieliku koolikohustuse alla;
- d) kerge töö — töö, mis võttes arvesse selle hulka kuuluvate ülesannete iseloomulikku laadi ja teatavaid tingimusi, mille kohaselt neid täidetakse:
  - i) ei kahjusta tõenäoliselt laste ohutust, tervist ega arengut,
  - ii) ei kahjusta laste kooliskäimist, osalemist pädeva asutuse heakskiidetud kutsesuunitlus- või kutseõppeprogrammis ega võimet õppetööst kasu saada;
- e) tööaeg — aeg, mille jooksul noor on tööl, tööandja käsutuses ning tegutseb või täidab oma kohustusi kooskõlas siseriikliku õiguse ja/või tavaga;
- f) puhkeaeg — aeg, mis ei ole tööaeg.

*Artikkel 4***Laste töö keelamine**

1. Liikmesriigid võtavad laste töö keelamiseks vajalikud meetmed.
2. Võttes arvesse artiklis 1 sätestatud eesmärgi, võivad liikmesriigid õigusnormidega ette näha, et laste töö keelamist ei kohaldata:
  - a) artiklis 5 nimetatud tegevusaladel töötavate laste suhtes;
  - b) vähemalt 14aastaste laste suhtes, kes töötavad ühendatud töö- ja koolitusplaani või ettevõttepraktika raames, tingimusel et sellist tööd tehakse kooskõlas pädeva ametiasutuse ettenähtud tingimustega;

**▼B**

c) artiklis 5 hõlmamata kerge tööga tegelevate vähemalt 14aastaste laste suhtes; siseriiklikus seaduses määratud tööliikide puhul ja piiratud tundide arvu korral nädalas võivad artiklis 5 hõlmamata kerget tööd teha ka 13aastased lapsed.

3. Lõike 2 punktis c nimetatud võimalust kasutavad liikmesriigid määravad vastavalt käesoleva direktiivi sätetele kõnealuse kerge tööga seotud töötingimused.

*Artikkel 5***Kultuuritegevus ja muu samalaadne tegevus**

1. Laste töölevõtmiseks kultuuri-, kunsti-, spordi- või reklaamitegevuse alal tuleb eelnevalt iga üksikjuhtumi puhul eraldi taotleda pädeva ametiasutuse luba.

2. Liikmesriigid näevad õigusnormidega ette laste töötingimused lõikes 1 nimetatud juhtudel ning loa eelneva väljastamise korra üksikasjad, tingimused et kõnealune tegevus:

- i) ei kahjusta tõenäoliselt laste ohutust, tervist ega arengut,
- ii) ei kahjusta laste kooliskäimist, osalemist pädeva asutuse heakskiidetud kutsesuunitlus- või kutseõppeprogrammis ega võimet õppetööst osa saada.

3. Erandina lõikes 1 sätestatud korrast võivad liikmesriigid õigusnormidega ning kooskõlas enda määratud tingimustega lubada tööle võtta vähemalt 13aastasi lapsi kultuuri-, kunsti-, spordi- või reklaamitegevuse alal.

4. Liikmesriigid, kus kehtib kord, mille kohaselt modelliagentuurid vajavad laste töölevõtmiseks eriluba, võivad selle säilitada.

**II JAGU***Artikkel 6***Tööandjate üldised kohustused**

1. Ilma et see piiraks artikli 4 lõike 1 kohaldamist, võtab tööandja noorte ohutuse ja tervise kaitseks vajalikud meetmed, arvestades eriti artikli 7 lõikes 1 nimetatud erilisi ohte.

2. Tööandja rakendab lõikes 1 sätestatud meetmed noorte tööga seotud ohtudele antud hinnangu alusel.

**▼B**

Hinnang tuleb anda enne seda, kui noored tööle asuvad, või kui töötin-gimustes on toimunud märkimisväärne muudatus, eriti tuleb tähelepanu pöörata järgmistele seikadele:

- a) tööruumi ja -koha sisustus ja korraldus;
- b) füüsiliste, bioloogiliste ja keemiliste ohutegurite laad, määr ja kestus;
- c) töövahendite, eriti materjalide, masinate, aparaatide ja seadmete korraldamine, valik, rakendamine ning nende käsitlemisviis;
- d) tööprotsessi ja töö kulgemise korraldamine ning nende ühitamine (töökorraldus);
- e) noorte koolituse ja õpetuse tase.

Kui selle hinnangu põhjal ilmnevad noorte ohutust, kehalist või vaimset tervist või arengut ähvardavad ohud, nähakse noortele regulaarsete ajavahemike järel ette tasuta arstlik läbivaatus ja tervisekontroll, ilma et see piiraks direktiivi 89/391/EMÜ kohaldamist.

Tasuta arstlik läbivaatus ja tervisekontroll võivad olla riikliku tervis-hoiusüsteemi osa.

3. Tööandja teavitab noori võimalikest ohtudest ning kõikidest nende ohutuse ja tervise kaitseks võetud meetmetest.

Peale selle teavitab tööandja laste seaduslikke esindajaid võimalikest ohtudest ning kõikidest laste ohutuse ja tervise kaitseks võetud meetmetest.

4. Noorte suhtes kohaldatavate ohutus- ja tervishoiutingimuste kavan-damise, rakendamise ja kontrollimise peab tööandja ühendama direktiivi 89/391/EMÜ artiklis 7 nimetatud kaitse- ja ennetusmeetmetega.

#### *Artikkel 7*

#### **Noorte vastuvõtlikkus. Töötamiskeeld**

1. Liikmesriigid tagavad, et noori kaitstakse kõikide nende ohutust, tervist ja arengut ähvardavate eriliste ohtude eest, mis tulenevad nende kogenematuses, teadmatusest olemasolevate või võimalike ohtude suhtes või nende ebaküpsusest.

2. Ilma et see piiraks artikli 4 lõike 1 kohaldamist, keelavad liikmes-riigid sel eesmärgil noorte töötamise töodel, mis:

- a) ületavad objektiivselt nende kehalisi või vaimseid võimeid;

**▼B**

- b) sisaldavad kahjulikke kokkupuuteid toksiliste, kantserogeensete, päri-likke geneetilisi kahjustusi põhjustavate või loodet kahjustavate ohuteguritega või tekitavad muul viisil kroonilisi tervisekahjustusi;
- c) sisaldavad kahjulikke kokkupuuteid radioaktiivsete ohuteguritega;
- d) sisaldavad õnnetusohute, mille puhul oletatakse, et noored ei suuda neid märgata või vältida seetõttu, et ei oska pöörata piisavat tähelepanu ohutusele, või kogemuse või koolituse puudumise tõttu;
- e) võivad ohustada tervist äärmise külma või kuumu ning müra või vibratsiooni tõttu.

Tööde hulka, millega tõenäoliselt kaasnevad lõikes 1 nimetatud spetsiifilised ohud noortele, kuuluvad:

— lisa I jaotises nimetatud kahjulikke füüsikalisi, bioloogilisi ja keemilisi ohutegureid sisaldavad tööd ning

— lisa II jaotises nimetatud protsessid ja tööd.

3. Liikmesriigid võivad õigusnormidega lubada erandeid lõikes 2 sätestatud noorukite puhul, kui sellised erandid on mõõdapääsamatud nende kutseõppeks, tingimusel et nende ohutus ja tervis on tagatud sellega, et nad töötavad direktiivi 89/391/EMÜ artiklis 7 määratletud pädeva isiku järelevalve all ja tingimusel, et kindlustatakse kõnealuse direktiiviga ettenähtud kaitse.

### III JAGU

#### Artikkel 8

#### Tööaeg

1. Artikli 4 lõike 2 punktides b ja c sätestatud võimalust kasutavad liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et piirata laste tööaega:

- a) kaheksa tunnini päevas ja 40 tunnini nädalas ühendatud töö- ja koolitusplaani või ettevõttepraktika raames tehtava töö puhul;
- b) kahe tunnini koolipäevas ja 12 tunnini nädalas töö puhul, mida tehakse kooliaasta jooksul väljaspool kooliaega, tingimusel et sise-riiklikud õigusaktid ja/või tava seda ei keela;

mitte mingil juhul ei või tööpäeva pikkus ületada seitset tundi; vähemalt 15aastaste laste puhul võib see piirang olla kaheksa tundi;

**▼B**

- c) seitsme tunnini päevas ja 35 tunnini nädalas töö puhul, mida tehakse õppetöövälisel ajal vähemalt ühe nädala jooksul; vähemalt 15aastaste laste puhul võivad need piirangud olla kaheksa tundi päevas ja 40 tundi nädalas;
- d) seitsme tunnini päevas ja 35 tunnini nädalas kerge töö puhul, mida teevad lapsed, kes siseriikliku õiguse alusel ei kuulu enam täieliku koolikohustuse alla.
2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed noorukite töö piiramiseks kaheksa tunnini päevas ja 40 tunnini nädalas.
3. Teoreetilise ja/või praktilise ühendatud töö- ja koolitusplaani või ettevõttepraktika raames töötava noore koolitusele kulutatud aeg loetakse tööajaks.
4. Kui noorel on rohkem kui üks tööandja, liidetakse tema tööpäevad ja -tunnid kokku.
5. Erandkorras või kui see on objektiivselt põhjendatud, võivad liikmesriigid õigusnormidega lubada erandeid lõike 1 punktis a ja lõikes 2 sätestatust.

Liikmesriigid määravad õigusnormidega selliste erandite rakendamise tingimused, piirangud ja korra.

*Artikkel 9***Öötöö**

1. a) Artikli 4 lõike 2 punktides b või c sätestatud võimalust kasutavad liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et keelata laste töö ajavahemikus 20.00–6.00.
- b) Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et keelata noorukite töö ajavahemikus 22.00–6.00 või 23.00–7.00.
2. a) Liikmesriigid võivad õigusnormidega lubada noorukitel töötada teatavatel tegevusaladel ajal, kui öötöö on lõike 1 punkti b kohaselt keelatud.

Sel juhul võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et nooruki järele valvab täiskasvanu, juhul kui nooruki kaitseks on selline järelevalve vajalik.

- b) Kui kohaldatakse punkti a, on töö ajavahemikus 00.00–4.00 jätkuvalt keelatud.

**▼B**

Liikmesriigid võivad siiski õigusnormidega lubada noorukitel töötada ajal, mil öötöö on keelatud, järgmistel juhtudel, kui see on objektiivselt põhjendatud ning tingimusel, et noorukitele võimaldatakse kohane kompenseeriv puhkeaeg ja artiklis 1 sätestatud eesmärgid ei seata kahtluse alla:

- töö laevandus- või kalandussektoris,
- töö kaitseväes või politseis,
- töö haiglates või samalaadsetes asutustes,
- kultuuri-, kunsti-, spordi- või reklaamitegevus.

3. Enne võimalikule öötööle asumist ning pärast seda korrapäraste ajavahemike järel on noorukitel õigus tasuta tervisekontrollile ja võimete hindamisele, välja arvatud juhul, kui töötamine keelatud ajal on erandlik.

*Artikkel 10***Puhkeaeg**

1. a) Artikli 4 lõike 2 punktides b või c sätestatud võimalust kasutavad liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et iga 24tunnise ajavahemiku kohta on lastel õigus saada 14 tunni pikkune katkematu miinimumpuhkeaeg.

b) Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et iga 24tunnise ajavahemiku kohta on noorukitel õigus saada 12 tunni pikkune katkematu miinimumpuhkeaeg.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et iga 7päevase ajavahemiku kohta on:

— lastel, kelle suhtes liikmesriigid on kasutanud artikli 4 lõike 2 punktides b ja c sätestatud võimalust, ning

— noorukitel

õigus saada kahepäevane, võimaluse korral katkematu miinimumpuhkeaeg.

Kui tehnilised või korralduslikud põhjused seda õigustavad, võib miinimumpuhkeaga lühendada, kuid mitte mingil juhul ei või katkematu puhkeaeg olla lühem kui 36 tundi.

Eelmistes lõikudes nimetatud miinimumpuhkeaja hulka kuulub põhimõtteliselt pühapäev.

3. Liikmesriigid võivad õigusnormidega näha ette lõigetes 1 ja 2 nimetatud miinimumpuhkeaja katkestamise võimaluse päeva peale jaotatud või lühikest tööaega hõlmava tegevuse puhul.



**▼B**

4. Liikmesriigid võivad õigusnormidega näha ette erandeid lõike 1 punktis b ja lõikes 2 sätestatud noorukite suhtes järgmistel juhtudel, kui see on objektiivselt põhjendatud ning tingimusel, et noorukitele võimaldatakse kohane kompenseeriv puhkeaeg ja artiklis 1 sätestatud eesmärgid ei seata kahtluse alla:

- a) töö laevandus- või kalandussektoris;
- b) töö kaitseväes või politseis;
- c) töö haiglates või samalaadsetes asutustes;
- d) töö põllumajanduses;
- e) töö turisminduses või hotellides, restoranides ja kohvikutes;
- f) päeva peale jaotatud tööajaga tegevus.

*Artikkel 11***Iga-aastane puhkus**

Artikli 4 lõike 2 punktides b või c sätestatud võimalust kasutavad liikmesriigid hoolitsevad selle eest, et siseriikliku õiguse alusel täieliku koolikohustuse alla kuuluvate laste puhul langeks nende tööst vaba aeg võimaluse piires kokku koolivaheajaga.

*Artikkel 12***Vaheajad**

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et üle nelja ja poole tunni pikkuse igapäevase tööajaga noortel on õigus saada vähemalt 30minutine, võimaluse korral katkematu vaheaeg.

*Artikkel 13***Noorukite töö vääramatut jõu korral**

Liikmesriigid võivad õigusnormidega lubada erandeid artikli 8 lõikes 2, artikli 9 lõike 1 punktis b, artikli 10 lõike 1 punktis b sätestatud ning noorukite puhul artiklis 12 sätestatud tööks direktiivi 89/391/EMÜ artikli 5 lõikes 4 nimetatud asjaoludel, tingimusel et selline töö on ajutine ja tuleb ära teha viivitamata, et täiskasvanud töötajaid ei ole võimalik kasutada ning noorukitele võimaldatakse järgmise kolme nädala jooksul samaväärne kompenseeriv puhkeaeg.

**▼B**

## IV JAGU

*Artikkel 14***Meetmed**

Iga liikmesriik näeb ette vajalikud meetmed, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi rakendamiseks vastuvõetud sätete rikkumise korral; sellised meetmed peavad olema tõhusad ja proportsionaalsed.

**▼M3***Artikkel 15***Lisa muutmine**

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 15a vastu delegeeritud õigusakte lisas üksnes tehniliste muudatuste tegemiseks, et võtta arvesse noorte kaitsega tööl seotud tehnilist arengut, muudatusi rahvusvahelistes normides või spetsifikaatides ning teadmiste täiendamist.

*Artikkel 15a***Delegeeritud volituste rakendamine**

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 15 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 26. juulist 2019. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 15 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes <sup>(1)</sup> sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 15 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

<sup>(1)</sup> ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

▼ **B***Artikkel 16***Kaitstuse taseme säilitamine**

Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust töötada muutuvaid asjaolusid silmas pidades välja noorte kaitset käsitlevad sätted, niikaua kui järgitakse käesolevas direktiivis sätestatud miinimumnõudeid, ei õigusta käesoleva direktiivi rakendamine noorte üldise kaitstuse taseme alandamist.

*Artikkel 17***Lõppsätted**

1. a) Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 22. juunil 1996 või tagavad hiljemalt selleks kuupäevaks, et töösuhte pooled kehtestavad nõutavad sätted kollektiivlepingutega, kusjuures liikmesriikidelt nõutakse kõikide vajalike sätete kehtestamist, mis võimaldaksid neil igal ajal tagada käesolevas direktiivis sätestatud tulemusi.
  - b) Ühendkuningriik võib nelja aasta jooksul alates punktis a määratud kuupäevast mitte rakendada artikli 8 lõike 1 punkti b teise lõigu maksimaalset iganädalast tööaega käsitlevat sätet, artikli 8 lõiget 2 ning artikli 9 lõike 1 punkti b ja lõiget 2.  
  
Komisjon esitab aruande käesoleva sätte toime kohta.  
  
Kooskõlas asutamislepingus sätestatud tingimustega otsustab nõukogu, kas seda ajavahemikku tuleks pikendada.
  - c) Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.
2. Kui liikmesriigid lõikes 1 nimetatud meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
  3. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud või võetavate siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

▼ **M1***Artikkel 17a***Rakendamisaruanne**

Iga viie aasta järel esitavad liikmesriigid komisjonile käesoleva direktiivi praktilise rakendamise aruande eraldi peatükina direktiivi 89/391/EMÜ artikli 17a lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud ühtses aruandes, mille alusel komisjon peab teostama hindamise kooskõlas nimetatud direktiivi artikli 17a lõikega 4.

▼ **B***Artikkel 18*

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

**▼B**

LISA

**Mittetäielik ohutegurite, protsesside ja tööde nimekiri**

(artikli 7 lõike 2 teine lõik)

**I. Ohutegurid**1. *Füüsikalised ohutegurid*

- a) ioniseeriv kiirgus;
- b) töö kõrgrõhutingimustes, nt survestatud ruumis, tuukritöö.

2. *Bioloogilised ohutegurid***▼M2**

- a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/54/EÜ<sup>(1)</sup> artikli 2 teise lõike punktide 3 ja 4 tähenduses riskirühmadesse 3 ja 4 kuuluvad bioloogilised ohutegurid.

**▼B**3. *Keemilised ohutegurid***▼M2**

- a) ained ja segud, mis vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1272/2008<sup>(2)</sup> kohaselt ühe või mitme järgmise ohulausega ühe või mitme järgmise ohuklassi ja ohukategooria kriteeriumidele:

- akuutne toksilisus, kategooria 1, 2 või 3 (H300, H310, H330, H301, H311, H331);
- nahasöövitus, kategooria 1 A, 1B või 1C (H314);
- tuleohtlik gaas, kategooria 1 või 2 (H220, H221);
- tuleohtlikud aerosoolid, kategooria 1 (H222);
- tuleohtlik vedelik, kategooria 1 või 2 (H224, H225);
- lõhkeained, kategooria „ebapüsiv lõhkeaine” või alamklasside 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 lõhkeained (H200, H201, H202, H203, H204, H205);
- isereageerivad ained ja segud, tüüp A, B, C või D (H240, H241, H242);
- orgaanilised peroksiidid, tüüp A või B (H240, H241);
- mürgisus sihtelundi suhtes pärast ühekordset kokkupuudet, kategooria 1 või 2 (H370, H371);
- mürgisus sihtelundi suhtes pärast korduvat kokkupuudet, kategooria 1 või 2 (H372, H373);

<sup>(1)</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2000. aasta direktiiv 2000/54/EÜ töötajate kaitse kohta bioloogiliste mõjuritega kokkupuutest tulenevate ohtude eest tööl (seitsmes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (EÜT L 262, 17.10.2000, lk 21).

<sup>(2)</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

**▼M2**

- hingamiselundite sensibiliseerimine, kategooria 1, alamkategooria 1 A või 1B (H334);
- naha sensibiliseerimine, kategooria 1, alamkategooria 1 A või 1B (H317);
- kantserogeensus, kategooria 1 A, 1B või 2 (H350, H350i, H351);
- mutageensus sugurakkudele, kategooria 1 A, 1B või 2 (H340, H341);
- reprodutiivtoksilisus, kategooria 1 A või 1B (H360, H360F, H360FD, H360Fd, H360D, H360Df).

d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/37/EÜ<sup>(1)</sup> artikli 2 punkti a alapunktis ii osutatud ained ja segud;

**▼B**

- e) plii ja selle ühendid, niipalju kui inimorganism kõnealuseid aineid absorbeerib;
- f) asbest.

**II. Protsessid ja tööd****▼M2**

1. Direktiivi 2004/37/EÜ I lisas nimetatud protsessid ja tööd.

**▼B**

2. Lõhkeaineid sisaldavate seadmete, ilutulestikuvahendite või muude esemete tootmine ja käsitsemine.
3. Töö loomaaias metsikute või mürgiste loomadega.
4. Töö tapamajas.
5. Töö seadmetega, mille abil toodetakse, säilitatakse või kasutatakse suru-, veeldatud või lahustatud gaasi.
6. Töö I jaotise punktis 3 nimetatud keemilisi ohutegureid sisaldavate tõrte, tsisternide, mahutiite, balloonide või korvpudelitega.
7. Töö, mis on seotud varisemisohuga.
8. Töö, mis on seotud elektrikõrgepingest lähtuva ohuga.
9. Töö, mille tempo määravad masinad ja mida tasustatakse vastavalt töötulemustele.

<sup>(1)</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (kuues üksikdirektiiv nõukogu direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (ELT L 158, 30.4.2004, lk 50).